

2019-08-30

Arbetsmarknadsdepartementet
Diarienummer A2019/00521/JÄM

Remissvar över Ds 2019:7 – Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet

RFSL har inbjudits att lämna synpunkter på promemorian Ds 2019:7 *Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet*. RFSL lämnar härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

- RFSL välkomnar förslaget om en samlad förordning för bidrag inom området.
- RFSL tillstyrker och är mycket positiva till förslaget att statsbidraget enligt den nya förordningen omfattar våld oavsett kön eller könsidentitet när det gäller våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och tvångsäktenskap samt när det gäller sex mot ersättning och människohandel för sexuella ändamål.
- RFSL anser att det kan vara problematiskt att lokala organisationer, riksorganisationer samt organisationer av riksintresse alla söker från samma bidrag. Detta skulle kunna innebära en konkurrenssituation om medlen mellan riksorganisationen och lokala organisationer
- RFSL ser en risk med att promemorian föreslår att en organisation måste bedrivit verksamhet i minst två år för att söka bidrag. Samt att en organisation inte ska kunna söka andra statsbidrag, tex från Brottsoffermyndigheten, för samma verksamhet.
- RFSL anser att promemorians resonemang kring skyddat boende som ekonomisk verksamhet är problematiskt. Förslaget innebär att medel för skyddat boende inte kan sökas från det föreslagna bidraget. Det riskerar leda till bl.a. sämre kvalitet och sämre förutsättningar för att behålla professionell personal.
- RFSL är positiva till att bidrag enligt förslaget ska kunna lämnas för mer än ett år i taget, men anser att det istället för två år bör kunna lämnas för tre år. Detta skulle bättre uppfylla uppdraget om målsättningen med att ge ökade långsiktiga ekonomiska förutsättningar för organisationerna.

Inledning

RFSL som organisation har som ett av sina mål att ge stöd till våldsutsatta hbtq-personer. Detta arbete bedrivs både på nationell och lokal nivå. På nationell nivå genom det mer än 20-åriga stöd den nationella stödverksamheten RFSL Stödmottagning (tidigare RFSL:s Brottsofferjour) erbjuder, samt på lokal nivå genom anställda kuratorer vid flera av RFSL:s

avdelningar runt om i landet. Alla dessa stödverksamheter möter hbtq-personer utsatta för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld.

RFSL har länge lyft det problematiska med att bidrag för arbete mot våld i nära relationer uteslutande kan sökas av organisationer som endast arbetar med mäns våld mot kvinnor. RFSL välkomnar att detta lyfts i promemorian. Detta har fört med sig att stödet till våldsutsatta hbtq-personer alltid haft en mycket osäker finansiering samt att de bidrag som funnits att söka legat kvar på samma nivå under många år, vilket gjort att utrymmet att skapa och bedriva verksamhet minskat.

Kommentarer på förslag i kapitel 6 – Överväganden och förslag

RFSL uppskattar att promemorian framhåller vikten av ideella föreningars arbete mot våld i nära relationer, och att dessa organisationer ska kunna fortsätta fungera som både självständiga och opinionsbildande, som en viktig kraft för att driva på samhällsutvecklingen och erbjuda komplement av service som det offentliga inte ger.

6.1 En samlad förordning för statens stöd till ideella organisationer på området våld mot kvinnor
RFSL välkomnar förslaget om en samlad förordning för bidrag inom området.

6.1.1 Behov av förändring

RFSL uppskattar att promemorian väljer att lyfta det problematiska med att stöd till hbtq-personer inte tidigare omfattats av satsningarna på området.

6.1.3 Förordningens tillämpningsområde och syfte

RFSL tillstyrker och är mycket positiva till förslaget att statsbidraget enligt den nya förordningen omfattar våld oavsett kön eller könsidentitet när det gäller våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och tvångsäktenskap samt sex mot ersättning och människohandel för sexuella ändamål. Detta då vi under många år redan bedrivit samt ytterligare velat utveckla detta arbete men inte kunnat söka t.ex. utvecklingsmedel eller statsbidrag för kvinno- och tjejjourer. Vi vet att förekomsten av våld i hbtq-personers nära relationer ligger på ungefär samma nivå som förekomsten av mäns våld mot kvinnor i samkönade relationer. Vi vet också att många hbtq-personer är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck samt att gruppen pojkar, män och transpersoner som säljer sex länge varit frånvarande i satsningar på stöd till personer som har sex mot ersättning. Det saknas kunskap och kompetent stöd till dessa grupper.

6.1.5 Förutsättningar för bidraget

RFSL ser en risk med att promemorian föreslår att för att söka bidrag ska en organisation bedrivit verksamhet i minst två år. Detta kan medföra att när nya behov uppkommer och nya verksamheter utvecklas blir det svårt att starta upp. Även om en ny verksamhet lyckas starta upp är förutsättningarna svåra för att kunna erbjuda en god kvalitet.

Promemorian föreslår att en organisation inte ska kunna söka andra statsbidrag, t.ex. från Brottsoffermyndigheten, för samma verksamhet. Detta för att undvika dubbelfinansiering. Förslaget är förstäligt i sig, men skulle kunna bli problematiskt när det gäller RFSL:s arbete på området eftersom de verksamhetsmedel vi söker för arbete mot hatbrott skulle kunna

förhindra att söka medel för annat våld. (I nuläget söker RFSL medel för arbete mot våld i nära relationer från Socialstyrelsen samt arbete mot hatbrott från Brottsoffermyndigheten.) Med den nya förordningen finns en risk att RFSL framöver behöver ansöka och redovisa det stöd vi ger uppdelat i en del för hatbrott och en annan för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Detta blir en konstruerad uppdelning då själva stödet till enskilda personer ser väldigt liknande ut oavsett typ av våld. Det är svårt att särskilja arbetet RFSL utför mot våld i nära relationer och hedersrelaterat hot och förtryck från arbetet mot hatbrott, då dessa går in i varandra. Något som även promemorian väljer att lyfta: "hedersrelaterat våld och förtryck kan drabba även den som inte har en nära relation med den som utövar våldet" (s 93). En person kan vara utsatt för hatbrott från sin familj och då faller det inom heder, men om personen är utsatt från okända på grund av sin sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck skulle det kunna argumenteras för att det inte faller inom förutsättningarna för det nya förslaget.

6.1.7 Formen för bidraget

RFSL välkomnar att bidraget delas upp i organisationsbidrag samt verksamhetsbidrag för att på så sätt stödja ordinarie föreningsarbete och opinionsbildande arbete i lokala organisationer. Dock ser RFSL en risk med att lokala organisationer, riksorganisationer samt organisationer av riksintresse alla söker från samma verksamhetsbidrag enligt den nya förordningen. Detta skulle kunna innebära en konkurrenssituation om medlen mellan riksorganisation och lokala organisationer. Såsom RFSL har erfarit är fallet idag med statsanslaget för hiv-prevention.

Enligt promemorians förslag ska skyddat boende betraktas separat från övrig verksamhet och inte kunna finansieras av det föreslagna bidraget. Detta på grund av att det anses vara en ekonomisk verksamhet och riskerar att stå i strid med EU:s regler om statligt stöd. RFSL kan hålla med om det problematiska i att statsbidrag finansierar verksamheter som kommunen har skyldighet att erhålla. Men som framgår i promemorian täcker inkomsterna i regel bara ca hälften av kostnaderna för att driva skyddat boende (s 71). Detta skulle kunna leda till att det är svårt att budgetera för personal och att man får dra ner på verksamheten. Det skulle även kunna förhindra flexibilitet där personal kan användas för både verksamhetsbidragsfinansierad delen av arbetet och i det skyddade boendet. Arbetet med skyddat boende är behovsstyrt och mycket svårbudgeterat om det separeras från övrig verksamhet. Det skulle behövas en form av skyddsnet för täckning av behoven av anställd professionell personal för att inte kvaliteten på stödet ska minska. Skulle de skyddade boendena höja uppdragsersättningen riskerar man att få färre placeringar från kommunerna.

6.1.8 Handläggning av bidragsärenden

RFSL är positiva till att bidrag enligt förslaget ska kunna lämnas för mer än ett år i taget, men anser att det bör istället lämnas för tre år i taget för att bättre uppfylla målsättningen med att ge ökade långsiktiga ekonomiska förutsättningar för organisationerna.

Arbetet med ansökningar och rapporteringar av bidrag tar en orimligt stor del arbetstid i anspråk enligt nuvarande ordning där bidrag lämnas för ett år i taget. Särskilt när en förening sökt samma bidrag i många år för nästintill samma aktiviteter. Med promemorians förslag minskar arbetsbördan bara i mindre utsträckning. Socialstyrelsen skulle också få en bättre översikt över organisationernas mål och visioner med bidrag som kunde lämnas för tre år.

Ett av syftena med det nya förordningen ska enligt förslaget vara att utveckla civilsamhällets arbete på området. Detta skulle lättare kunna genomföras om det kunde sökas för en längre period.

Deidre Palacios
Vice förbundsordförande RFSL

Kina Sjöström
Programansvarig individstöd